

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítóknak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., félooldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:
Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)
Előfizetéseket elfogad és hirdetőket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézandók

Hindenburg vallásossága. A XX. század embere, mert jóléttel, kényelemmel körülbástyázta magát, mert szanatóriumokat épített és ingyenkenyeret osztott, a látszat szerint leszámolt a vallással. A vallást helyettesítse a szociális érzék, a humanizmus. A háború erőszakos, csontos marékán kellett belenyulnia az emberiség életébe, hogy újra feltárljanak az emberi gyengeség, gyarlóság elijesztő perspektívái, hogy újra megértsük azt, mennyire szükségünk van egy áldó, védő gondviselésre, melybe bele kell kapaszkodnunk, hogy a világ forgandósága el ne sodorjon bennünket, — mennyire szükségünk van a hitre. Száz-ezrek élete van egy-egy hadvezér kezeibe letéve: borzalmas felelősség az Isten színe előtt. Kényelmes otthont, nyugodt foglalkozást cserél fel az a katona nélkülözéssel teljes, nehéz szolgálattal: a tekintélyek hierarchiáját az isteni szankció biztosítja. Kapcsolatokat keresünk az Istennel, hogy Tőle nyerjünk erőt, lelki erőt megfeszített munkánk végzéséhez. A borzalmas kontrasztokat ez fogja kiegyenlíteni, kitartást a küzdőknek, vigasztalást a szenvedőknek ez nyújthat.

A legközvetlenebb kapcsolatot, amelyben a végtelen magasságok és a legteljesebb tetterős odaadás találkoznak, a katolicizmus létesíti az áldozásban. Az üldözések korában az erős Kenyér hősi hitvallókat és martirokat nevelt. Hősi erényekre, nagy lelkekre, áldozatok, nem csüggedő, munkabíró lelkekre van szükség odakünn is a harcmezőn, idehaza is a megtépázott családi tűzhelynél. A német császár vallásos: pozitív hitű ember. A táborban istentiszteletre jár. Hindenburg vallásos: pozitív és praktikus katolikus, a táborban is mindennap áldozik. Bámuljuk hadvezéri tehetségeit: tettek bizonyítják. A haditörténetben

Hindenburg győzelmei nem átmeneti jelenségként fognak szerepelni. De fisztelettel hajlunk meg az ember nagysága, belső rendezettsége előtt, melynek diadalmos erőt az eleven hit és az isteni kegyelmek teljessége táplálja.

Tanulságul a jövőre.

Ne vegye rossz néven senki, hogy megint a háborúval kapcsolatos valamiről írok. Úgy gondolom, ma ez érdekel mindnyájunkat. Mit történik avval, mi történik Japánban, Amerikában, vagy a Fidsi-szigeteken. Gondolkozásunk, álmunk, beszélgetésünk most mind a háború körül csoportosul.

A napokban egy cikket olvastam. A szerző berlini háborús benyomásait adja nyomdafesték alá. Átérezni minden során, hogy nagyrabecsüléssel van a német nép iránt. Ennek a népnek nagy a faji érzése, önérzete, kötelességtudása. Anyát látott könny nélkül gyászolni fiát. Ötvenen jóval felülálló ur szemé láttára bucsuzott kedveseitől, hogy katonának menjen. Leírásból úgy látom, hogy a németben oly erős a nemzeti öntudat, hogy az embereket úgy megacélozza, megkeményíti, hogy hazájuk érdekében a legmelegebb rokoni vagy baráti kötelékeket is szétépik. Ott az egyén ma nem él egyéni életet. Felolvad a nagy

közösségbe, molekulának tekinti magát, kinek feladata, hogy emelje a németiségnek fajsúlyát.

És ha az említett cikk elolvasása után hazai állapotunkra gondolok, uralkodni kell magamon, hogy a kislelkűség meg ne lepjen. Hol állunk mi még ettől a nemzeti öntudattól, a közösség eme felemelő, de egyúttal félelmet gerjesztő átérzésétől. Nemes intenciók születtek a hadiségélyről szóló törvény megalkotásán. És a valóságban hogyan fest? Akiken az állam segítette, a nyomorúságtól megmentette, annyi munkát nem akarnak végezni, hogy a munkaadót csak némileg is kárpótolják azokért a veszteségekért, melyeket az elvont munkáskezek hiánya miatt érez. A napokban hallottam, hogy az egyik vármegyében akadt földbirtokos, aki nem tekintve mások érdekeit és megélhetését, cselédeinek az eddiginél jóval nagyobb bért ígért arra az esetre, ha el nem mennek tőle. Azonkívül nálunk sok esetben úgy látszik, mintha úgy bánnának avval ami az államé, mintha csak arra volna jó, hogy közpréda legyen.

Katonáink dicsőséget szereznek a harc-téren a magyar névnek. A harci kedv, az élet feláldozása azonban csak egyik oldala a háborúnak s magában mégis csak nem teljes, ha nem jár vele a honnmaradottak

Sebesültek érkezése.

Már vaklármának minősítették a sebesültek érkezéséről szóló hírt az utca bölcssei s a háború eseményeit — magukat illő kényelembe helyezve — felelőtlenül kritizáló s kifogásolni valókat garmadára gyűjtő „kávéházi conradok.“ Nevettek azon, hogy a kórházparancsnoksággal karöltve a polgármester, a rendőrség, a városi kórház igazgatósága lázas sebességgel megtett minden intézkedést, hogy a reggel érkezett hivatalos értesítés szerint másfél óra múlva megérkező sebesültek és betegek befogadhatók legyenek. Nevettek, amikor a kivonult 15 kocsis visszarendeltetett, mivel a jelzett időig nem érkezett meg a csaknem 1000 sebesültet hozó vonat s annak megérkezését bizonytalan órára, de ugyanazon napra — e hó 12-ikére — egész bizonyosra jelezte a vonalparancsnokság úgy az állomástönköknél, mint a kórházparancsnokságnak. Csak a mai komoly idők azon követelését tartjuk szem előtt, hogy semmi széthúzás ne színtassék, s ezért nem tesszük szigorúan szóvá a fent röviden érintett elszámoló tény. De nyomatékkal figyelmeztetünk rá — s ezzel sajtókötelességünket teljesítjük — hogy nem végeznek jó szolgálatot azok, akik mindig mindenben csomót keresnek a kákan. És tudni kellene, hogy nem kis dolog ezer sebesültnek szállítása. A vonatkísérő orvosnak minden állomáson meg kell győződnie a betegek helyzetéről. Nem ritka az eset, hogy utközben nemcsak átkötésre, de operációra is sor kerül. Ilyenkor a vonat akár nyílt pályán is megáll. Világos, hogy ebből forgalmi zavar áll elő és előre ki sem számítható késedelem. Nem csodálható, ha reggelre jelzett sebesültszállítvány délután, vagy csak este érkezik meg.

Ez történt most is. Reggel 9 órára volt jelezve a szállítvány érkezése. De közben értesítés jött, hogy alkalmasint csak déli körül érkezik meg. Az érkezés azonban estére tolódot ki. A szállított betegek és sebesültek száma 800-on felül volt, akik közül helyben 256-ot raktak ki (bizonyára ennyinek volt hely a kórházakban). Minden osztályba került s a városi kórházban is elfoglalt lett minden hely. Balatonfüredre 59-et szállítottak. A többi egyéb városban levő katonakórházba.

A sebesültek és betegek megfigyelés alatt voltak s így nem kellett már elkülöníteni őket. Ennek dacára, a legközelebbi időben módon jártak el az elhelyezésnél. S jöhet a kórházparancsnoka távol volt a sebesültszállítvány érkezésekor, mindez a legnagyobb rendben s a legpontosabban történt meg. Keleő számú kocsis áll rendelkezésre. A nehezebben sebesülteket hordágyakon vitték át a törzspülethez, a többi a kocsihoz szállították el.

Van az ittmaradottak között egy galíciai 18 éves önként beállott katona, akivel volt alkalmunk beszélni. Két bátyja, két sógora katona lett, csak ő maradt otthon. Atyja, aki asztalos, megkérdezte, nem lenne-e kedve „beállni.“ Ő csak erre várt. Nem akart a család szegénye lenni. Atyja azzal bucsúzott el, hogy csak vigyázzon magára. Hat vigyázott is öt hónapon át. Most aztán megessét a baj, kicsit megsebesült. De — sebját — majd meggyógyul egy-kettőre, aztán vissza megy. De akkor aztán — vigyázzon, bár még jobban a muszka magára — nagyon megbosszulja magát.

Nem egy van, akinek kebele fölött a vitezégi érem van. Van olyan is köztük, aki meg Szerbiába szerezte s onnét került a Kárpátokba, ahol az oroszot üldözte kíméletlenül, hősiesen.

Egy szakálás bácsi, akinek szakála mögött egy derek honvéd szakaszvezető húzódt meg

boldogságtól sugárzó arccal mondotta el, hogy milyen jó dolguk van József főherceg parancsnoksága alatt. A királyi herceg, akit az egész sereg imád, uton-utfélen szóba áll vitéz katonáival. Ellátja szivarral, elemőzsiával s kikérdezi kívánságukról.

Neki egyszer az a megbízatása volt, hogy kifürkésze az ellenség állását. Az orosz svárményián kellett átlopóznia nyolc emberével. Ahogy mennek, találkozni a főherceggel. Kikérdezte őket, szívtart adatot nekik azzal „jó végzést“ kívánva magyar lelkének egész meglevélő köszöntötte a fiukat s elbucuzott tőlük. Sikertől az ellenséges rajvonalon túl kerülniök s megfigyeléseiket megtenni. Aztán hirtelen ütözött fejlődött s nekik egy magaslatra kellett húzódnia. Félnapit rettentő tüzelés ntán — minthogy az ütözött harmadik napján észrevették őket — csapataink feltartóztat-hatalan erővel ütöttek az oroszra s ekkor ő is megmenekültek helyzetükből és még idejében tehettek jelentést megfigyeléseikről.

S ki győzné mindet sorra tudakolni: hol volt s hogy is volt. Dicsőség, győzelmes előremenés és a végső nagy győzelem előkészítése. Persze, hogy nem megy ez áldozatok híján. S szinte hihetetlen, milyen békeütréssel viselik ezek a nagy-lelkű hősök szenvedéseiket, sebek fájdalmát.

... A vonat 1/2 7-kor robogott be. 8 óra mindenki rendeltetési helyén volt. Megmosdatták, fürösztötték őket. Megvacsoráztatták és aztán sorra bekötötték. Sőt egy azonnali operációra is szükség volt, ami teljesen sikerült s a vitéz győtrődő szenvedéseitől, minden panaszszó nélkül, igaz keresztényi békeütréssel viselt, megszabadult.

A vöröskeresztes hölgyek pedig sürgötek, forogtak, szorgoskodtak. A legnagyobb önmegtartadással — kora reggeltől a késő éjszakába, közel

szolidaritása. A háborút a katonák, meg mi itthon, együttesen vivjük meg.

A hadisegéllyel való visszaélés, a vele kapcsolatosan fellépő lustálkodás, sokszor fényezés, a más bőrére való gazdálkodás, a közvagyonnak nem kellő bécslése mind-mind szimpptomái annak a kétségbevonhatlan jelenségnek, hogy az összetartozás érzése, az erős faji és nemzeti öntudat népünk egészében és általában még mindig nincs kifejlődve úgy, mint azt nagy világnépek-nél látjuk. Magam is elhittem, hogy mi sovíniszta vagyunk. Mióta hallottam németet és franciát hazajáról beszélni, meg kell mondanom, úgy látom, hogy mi még messze állunk mögöttük a nemzeti együttérzés dolgában. Ha kellő fokozatban állana nemzeti együttérzésünk, az említett jelenségeknek nem szabadna előfordulni. A német kis gyermekek kávéjába nem tesznek mostanában cukrot, hogy megtanulják az együttérzést a küzdő, harcoló katonákkal, meg a szűkölködőkkel. Nálunk akárhány hadisegélyes meg annyi munkát sem akar elvégezni, amit könnyű szerezni lehetne. Pedig ennek megtevése is nemzeti ügy és érdek ép úgy mint a kardforgatás.

A jelenség helyes értékelésénél földrajzi fekvésünk és közviszonyaink szolgálnak mentségül. Államban élünk, melynek lakói 5—6 nyelvet beszélnek, ami a nemzeti öntudat éleveségére mindenesetre korlátozólag hat. Teljesen egyedül állunk Európa népei között, számbavehető fajkonok nélkül. Mig a román, germán, vagy szláv fajú népeknél a közös eredet, a többé-kevésbé rokon szellemi tulajdonságok sok összetartó energiának forrásai, nálunk az elszigeitség és maroknyi voltunk a nagy népek áradatában nem fejlesztette ki elég erősen az összetartozandóság átérzését. A parlamentben folyó évtizedes küzdelem a hatalom kezelői és az ellenzék között éreztette erjesztő hatását a társadalmi életben is, éket vert magyar és magyar ember közé. A rendi élet hirtelen megszűnésével alkotmányos

éjfélig — legjobb tudásunkkal, lelkes, kitartó segítségnyújtásukkal tevékenykedtek.

A Balatonfüredre utazó sebesülteket pedig a Vörös Kereszt Egyesület vendégei meg vascsorával. Ezek a hajnali vonattal utaztak tovább a rendeltetési helyükre. Az éjszakát az állomáson önkéntes jöndulatából rendelkezésre adott két külön, jól átfűtött kocsiban tölthették, amelyben egész Füredig szállították őket.

Segédjobbót nyújtott tehát ismét minden faktor, hogy az értünk, hazánkért, nemzetünkért, annak boldogságáért, szabadságáért — folytatott küzdelemben megsebesült s megbetegedett vitéz hadfiak, minél jobban s pontosabban ellátassanak. Elismerés illeti meg ezért egy az egyesület, mint a hatóságokat, jóllehet a nehéz idők által eléjük állított kötelességeket teljesítik csupán igazán ezzel. Vajha mindenki ily pontosan elvégezné kötelességét!

GONDOLATOK.

Az öregségnek is vannak olykor, mint a télnek, derült napjai, de melegség és virág nélkül.

Mig fiatalok vagyunk, okosan élni; ha pedig megöregszünk, üdvösen meghalni tanuljunk!

Többnyire úgy járunk az életben a boldogsággal, mint azon utas, ki mindig szebb tájakat keres utikönyvében, mialatt a legszebbek látását észrevétlenül elmulasztja.

Miként a ruhát a testhez, úgy kell az elméletet a gyakorlatához alkalmazni, hogy használható legyen.

élethez megfelelően nem tudunk még társadalmilag helyesen elhelyezkedni.

Idegenektől halljuk, hogy a külföldhöz képest még nagy az osztályellentét köztünk. Az értelmiség külön világot él, a nép nagy zömétől elvonja magát. Hiányzik az összekötő kapocs, az egység ébrentartása. Az utóbbi évtizedekben pedig a nép széles rétegeiben elhittették a nemzetköziség eszméit. Másrésztől az is igaz, hogy nálunk igen sok esetben a haza, az állam fogalma nem élő valóság, nem ez a föld a Kárpátoktól az Adriáig, nem az itt élő 20 millió ember közös érdeke, megélhetésének forrása, hanem valami elvont eszmény, melyért néha lelkesedünk, melynek említésére poharat emelünk vagy egyet kurjantunk. Szeretünk rég mult dicsőségről beszélni, országunk szépségeiről hangzatos jelzőket mondani. De ezzel aztán kimerítünk mindent.

A háboru sok mindent felszínre vet jót, rosszat egyaránt. Belevilágított a nemzeti életnek ebbe a hasadékába is. Egy alkalommal megirtuk, hogy a háboru a jövőm iskolája. Azonban csak úgy, ha tanulunk belőle. A jövő nemzedéknek meg kell érteni, hogy közös a sorsunk, kik e földön élünk, melyet Magyarországnak neveznek, hogy csak az szereti hazáját igazán, aki állapotbeli kötelessége teljesítésével a maga és mások boldogulását munkálja. Vértünkkel kell válnia, hogy egymásra vagyunk utalva, egy az érdekünk, ha boldogulni akarunk. Jövő jelszava csak ez lehet: *közös megértéssel dolgozzék* egy mindnyájunkért és mindnyájan egymásért. S akkor jöhet még egy háboru, nem félünk, mert életté vált a költő szava: annyi balsors között... oly sok viszály után... él nemzet e hazán.

HIVATALOS RÉSZ.

Investitúra. Nagy Jenő, lovaspátonai lelkész f. é. február hó 12-én plébániájára törvény szerűen investáltatott.

Plébánia betöltése. A nemesvámosi plébánia-javadalmat *Schmidt Antal* akai lelkész nyerte el.

Pályázatmeghosszabbítás. *Bakonyszombat* helyi tanítói állásra a 2-ik számban hirdetett pályázat határideje március 4-ig meghosszabbítottik. Iskolászék.

Pályázat. Nemetbarnag (Veszprém.) fiókhittközségben lemondás folytán megüresedett róm. kath. kántortanítói állásra az iskolászék pályázatot hirdet. Javadalmazás: két szoba, konyha, élel-kamra, pince, gazdasági épületekkel és 598 □-öl kerttel. Képzénpénzfizetés 204 kor., 24 hl. rozs, lélek-gabona 192 kor., tandíjkárpótlási államségély 40 kor., 2 ⁰⁰⁰/₁₀₀₀ hold szántóföld 33-06 kor., stóla-jövedelem 10 kor., 20 m. hasábfu házhoz szállítva 100 kor., káiváriakaszálás joga 10 kor., borpénz fejében 86 kor., összesen 675-06 kor.; a többi megfelelő államségély. Kötelesség-díjlevélben. Tanítás nyelve magyar, az istentisztelet alatt az ének német. Kántori próbával egybekötött választás március 6-án délelőtt 10 órakor. Személyes megjelenés szükséges, utazási költség nem térítetik meg. Pályázni óhajtó okleveles férfitanítók kellően felszerelt kérvényeiket március 4-ig küldjék a vöröstói plébánia (u. p. Nagyváosny) címére.

A kereskedő-tanonciskola. A helybeli kereskedőtanonciskolában, fenntartója, a kereskedőtársulat elnöksége február 1-én a tanítást megszüntette. A kir. tanfelügyelőség ehhez nem járult hozzá, hanem az iskola bezárására kiadott határozatot felterjesztette a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. A miniszter intézkedését a kir. tanfelügyelőség az alábbi átiratban közölte a kereskedőtársulat elnökségével:

A kereskedőtanonciskola Tekintetes Felügyelő-bizottságának Veszprém.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak 3111—1915. sz. a. kelt rendelete alapján értesitem Cimedet további eljárás végett, hogy miután az ipartörvény rendelkezései értelmében az iskolabajárás a tanoncokra kötelező, a tanonciskola megnyitása vagy megszüntetése, s általában a jelen rendkívüli körülmények között a tanítás módozatainak megállapítása iránt az 1884. évi XVII. t.-c. 186 §-a szerint egyedül az ipartörvény vonatkozó rendelkezésének végrehajtásával megbízott vallás- és közoktatásügyi miniszter illetékes intézkedni, mely intézkedés a 118892/1914. sz. körrendelet értelmében a veszprémi kereskedőtanonciskolára is irányadó.

Miután pedig az általam, a miniszterumhoz bemutatott 27—1915. számú határozat, mely a veszprémi kereskedőtanonciskola folytatolagos működését rendeli el, a fent hivatkozott körrendelettel összhangban van, azt ő excellentiája jóváhagyta. Emélfogva a tanítás, 27—1915. számú a miniszterileg jóváhagyott határozatom értelmében, folytatandó.

Miután azonban a veszprémi kereskedőtársulat a kereskedőtanonciskola fenntartására nem kötelezhető, amennyiben tehát a tanoncoknak a jelen körülmények között iskolázatlanság tárgyában innen kibocsajtott rendelkezésekhez nem lenne hajlandó alkalmazkodni, az esetben az 1897. évi 25314. sz. alatti rendelettel kiadott kereskedőtanonciskolai szervezet 75. pontja alapján nyert iskolafenntartói engedély érvényességét vesztené, s a veszprémi kereskedőtanoncok oktatásáról való gondoskodás kötelezettsége az ipartörvény 80. §-a értelmében Veszprém város közönségére hárul.

Felhívom tehát Cimet, hogy *sürgősen* jelentse, hogy iskoláját fenn akarja-e továbbra is tartani, amely esetben a tanítás tovább folytatandó, mert ha azt tenni nem hajlandó, az iskolafenntartói engedély azonnali megvonása iránt fogok felterjesztést tenni.

Veszprém, 1915 február hó 14. én.

Dr. Vértessy Gyula s. k.
vármegyei kir. tanfelügyelő.

A kereskedő-tanonciskola ötven esztendő óta a kereskedőtársulaté. Fenntartásához 1400 korona államségélyt, 600 korona városi segélyt s a győri ipar- és kereskedelmi kamarától is 200 korona évi segélyt kap. Helyiségről, fűtésről s világításról a város gondoskodott. Van még a beírási díjakon kívül más bevétele is, úgy hogy a társulat a maga jövődelméből nem sokat fizet a saját rendelkezése alatt álló iskolának. A miniszteri leiratra adott választ még nem ismerjük.

Karcolatok.

Káplárkisasszonyok.

Eddig csaknem minden nagyobb háboru után kiderült, hogy azt katonaruhába öltözött nők is végigküzdötték. Meg van már a mai háborunak is a szencziócia, amely a megsebesült bácska leányról szól. Most meg már azt olvassuk a lapokból, hogy nők tömegesen kérik felvételüket a hadsereg tényleges állományába, hogy megmutassák a világnak, hogy ők is vannak olyan lények, mint a férfiak. — Nem vagyunk feministák, nem vagyunk ellenszenvvel a szépnem iránt, de bennünket nem tudnak lelkesíteni és bámulatra ragadni ezek a harcias hölgyek, a káplárkisasszonyok. Igaz, hogy mint kivételek, voltak Dobó Katicák és Rozgonyi Ceciliák, de ez az újsághír, nekünk mégis Aesopus egyik meséjét juttatja eszünkbe. Nem keressük e tömegjelenségnek az okait, de nekünk a nők csak nőiességükkel imponálnak s ha levetik a nőies bájt, gyengédséget és erős férfiak akarnak lenni, akkor eloszlatták azt a nimbuszt, amellyel eddig őket körülöveztük. Bizák csak a nők a Manichereket és 42-söket a férfiakra. Az ő kezükbe nem illik sehogyse a puska, bajonett és gránát; a lövészárkon kívül tágas tér nyílik számukra, ahol a hősiesség báberait megszerezhetik, ahol egyéni képességüket és nemes ambíciójukat hazájuk érdekében kifejthetik.

A mi öreg katonáink.

A mi eperjesi öreg honvédtüzér népfelkelőink itt járnak el naponként tömött sorokban az ablakom előtt. Ruházatuk tarka; van olyan, aki rövid színes civilkabátot, egyszerű fehér halinából készült tót-nadrágot és vastag szőrzeket visel. Valamennyinek nagy, dús bajusza van, némelyik pedig hosszú szakállt visel. Látni bizony köztük már deresedő, őszbe csavarodó fejeket is. Komoly arcokra bevésődtek a nehéz munkában, nélkülözések közt eltelt élet fáradságának nyomai. De sokat ki lehet olvasni e beszédes ráncokból! Akik már csak csendre, békére és nyugalomra vágytak, azok a véres háború égzengésére, a haza hívó szavára otthagya kis hegyi falujukat, családjukat Bártfa és Homonna vidékén, fegyverbe szálltak hazájuk és övéik oltalmára. Öreg népfelkelőinknek ez a képe a régi hősi kort eleveníti fel előttünk, amely már csak gyümölcsei merengő emlékeinkben és az ódon várkastélyok falán függő festményeken él. Akiiket eddig a fekete földön az eke mellett, vagy a műhelyek és gyárak zakatoló gépei mellett láttunk nehéz munkában küzdeni, izzadni, fáradni családjukért, azok most katonák. Mi eddig a katonát csak fiatal, délceg, csinos legénynek képzeljük. S ma látunk vastag bajszos, szakállas, őszbe hajló katonákat, akiknek mély szemüregéből a komolyság, higgadság, férfiaság, a bátorság és lelkesedés sugárzik; komoly munkában megtört alakjukat valami titokzatos nimbusz tisztelgetet keltő fénye veszi körül.

S ezek az öreg veteránok, akik után hitvesük sóhajtozik, gyermekeik sirnak, rettentetlen bátorságot katonák tudnak lenni. Erősen meg vannak győződve, hogy az irtalmas Isten meg fogja hallgatni gyermekeik ártatlan, tiszta szívének könyörgő imáját. S e szent hitben tudnak túrni, nélkülözni, lemondani, szenvedni s ha kell, ajkukon egy utolsó bucsucsókkal hazájukért és szeretteikért hősiiesen meghalni.

Biczi Gyula.

Katonai üdülőtelepek a Balaton mellett.

A Balatoni Szövetség a honvédelmi miniszterhez intézett felterjesztésében kinyilatkoztatta, hogy készséggel hajlandó a Balaton-fürdőiben szervezendő katonai tavaszi üdülőtelepek felállításában hatékony módon közreműködni. A beteg katonák ügyét gondozó magyar Vöröskereszt Egylet külön megbízottja *Forgách* Károly gróf nagybirtokos, népfelkelő huszárhadnagy már Balatonfüreden időzik és intézi a Balatoni Szövetség titkárával a katonai üdülőtelepek szervezését. Az e tevékenység nyomán fakadó első üdülőtelepet 200 katonára részére Badacsonyan szervezték meg és az eszme elősegítésére Badacsonytomajon *Horváth* József plébános elnöke mellett másfélszáz taggal a Vöröskereszt Egylet fiókintézménye is megalkult. A badacsonyi üdülőtelep megszervezését követik a Kiliti, Balatonalmádi, balatonberényi, fonyódi stb. helyek intézményei és a terv az, hogy a tavaszon minden balatoni fürdőnek meglegyen a maga külön katonai üdülője. Az üdülőtelepeken már nem beteg, de még üdülésre szorult katonák lesznek. Egy-egy üdülőtelep legkevesebb 50—100 katonából áll, kik után fejenként és naponként a Vöröskereszt Egylet 2 koronát fizet. Hihetőleg minden üdülőteleppel kapcsolatosan meg lesz alakítható a Vöröskereszt Egylet helyi fiókja is, melynek hivatása, hogy a fürdőhelyen üdülő katonák további gyámoltásáról gondoskodik.

Esküdtszéki tárgyalások.

(Február 15—18-ig.)

Első nap.

A két bolond. Az egyik feleszű, a másiknak nincsen elég esze. Hát nem bolond dolog az, ha két ilyen alig-ember kerül össze? Ezekről okos dolgot nem lehet várni. Szegény Ács Károly volt a feleszű és a gonosz Kis Károly az elégtelen eszű. Rokonok is voltak. (Néhol ez is átok!) és egy gazdánál is foglaltak Zánkán. Ács Károly, szegény, mint az együgyűek szokták, igen enge-

dékeny volt és sokat járt a szája. Krumplikapálás-kor elvesztette a lajbiját és hetekig ezen böstörködött. Folyton Kis Károlyal volt baja, hogy — aszongya — ő vitte el a lajbit. Ha Kis Károlynak elég esze lett volna, eleresztette volna a füle mellett ezt a bolond beszédet, de nem volt elég esze és mult évi július 7-én éjjel álmában agyonverte a szegény feleszű pajtását. Ez a bolondozás 5 évi fegyházba került Kis Károlynak, hacsak a Kuria le nem szállítja a büntetést.

Második nap.

Muszka-honfoglalás. Közös lónak... Hát bizony nem jó a közösség. Petrikovszky Károly — jelenleg sanatóriumban — közösen vett szőlőt, de a tulajdonostársal nem volt megelégedve és — akárcsak Mikszáthnál a harcias Pongrácz gróf — hadat üzent. A hadüzenet abban állott, hogy tulajdonostársra megkérdézése nélkül „Honfoglalási ünnepély”-re hívta meg azokat, akiket jónak látott. Erre a társ saját béreseivel előre elfoglalta az ünnepély közös színhelyét s végül a csendőrség tessékelté haza a vendégkoszoru kellemetlenkedni hajlandó részét. Ezt a Balatonvidéki Hirlapban megírta Faragó Adolf szerkesztő és kommentárt is fűzött hozzá. A kommentár fájtt Petrikovszkyknak és a meghívón *elnökként* szereplő *Muszka* Péter nevű alkalmazottjának. Ámde az esküdtek azt mondták, hogy ne fájjon, mert amit Faragó irt, az nem becsületsértés. A Kuria is hozzá fog szólni, mert a sértettek ügyvédje kételkedik az esküdtek igazmondásában, vagyis apellált.

Harmadik nap.

Sebestyén János. Pörökösés alatt a vagyona évekkal ezelőtt elusztott. Azóta feljelentést tett bíróságra ügyvéd ellen több ízben. A feljelentések alaptalanok voltak. Legutóbb most egy éve a Népkarat Nyilattér rovatában válogatott sértéseket és rágalmakat irt dr. Benkő Károly ügyvédrel. Az esküdtszéki tárgyaláson a valódiságot bizonyítani akarta, de a bizonyítékok azt igazolták, hogy az ügyvéd semmi inkorrekt dolgot nem csinált. Ennek folytán Sebestyén János rágalmazásért 1 hónapi fogházat és 20 korona pénzbüntetést kapott. Felebbezett.

Negyedik nap.

Téliüdény Almáiban. Ez az idény, amelyről szó lesz, nem korcsolyázás, nem fakutyázás, nem levegőkúra mint Meránban vagy Arcoban; nem, ez sokkal, de sokkal mozgalmasabb: ez rablás. Varga Károly a Hattyu kocsisa és Cseh Kálmán kovácssegéd karttyázás közben látták, hogy Fülöp István telegrafmunkásnak sok a pénze. Utcu, jó lesz az nekik! Este utána mentek, földreverték, elvették a pénzt, ezen aztán Unger József és Ihsz József társaikkal osztottak s még azon éjjel nagy lakomát rendeztek Ihsz-nál. Az ám, de még javában benne voltak a mámorban, amikor jött a csendőr és összeszedte a jómadarokat. Varga, aki már 6-szor volt vagyonelleni bűncselekmény miatt büntetve — 4 évi fegyház, Cseh 1 évi börtönt, a két orgazda pedig fogházat kapott s ezzel rájuk nézve a téli szezon be is zárult.

Üdvös intézkedés. A földművelésügyi miniszter leirt az összes vármegyékhez. Felhívja a közönség figyelmét, hogy most a tavaszi munka kezdetén a háború bizonytalansága miatt az itthonmaradottaknak fokozott kötelessége, hogy minden talpalatnyi helyet felhasználjanak a lakosság élet-szükségleteinek ellátása és a jövő biztosítása végett. Ezt a miniszter úgy véli elérhetőnek, ha a gazda közönség minden vetésforgási rendszert és egyéb szokásokat félreterez és arra törekszik, hogy a leg-szükségesebb emberi és állati táplálkozási termékeket nagy mennyiségben állítson elő. Ily irányu munkában az ország lakosságának segítségére lesz a kormányon kívül a közigazgatási hatóság minden ága. Felsőzlitás ment az összes egyházi hatóságokhoz, gazdasági felügyelőkhöz és mindazokhoz, akik a nép vezetésére hivatottak, hogy ennek a

szép célnak elérésében a tanácsra, támogatásra szorulóknak segítségére legyenek. Ugyanígyen célszerű a kormány rendeletére helyi bizottságokat kell szervezni közösenként. A kormány óhajtatása, hogy akik bőséges vetőmaggal rendelkeznek, jelentkezzenek, hogy a szűkölködőknek venni lehessen.

Figyelmeztessék a gazdákat, hogy a vetőmagra szoruló az országok központból szükségleteiket beszerezhetik. A gazdasági munkák elvégezhetőse végett a miniszter szerint felhasználhatók mindazok, akiket a hadi szolgálat alól bármi okból feimentettek. Az aratási szerződéseket illetőleg a lakosság figyelemzetendő, hogy akik aratóknak szoktak beállni, az aratási szerződéseket idejében kössék meg tisztességes árák mellett, hogy a kormány ne jusson abba a helyzetbe, hogy közmunkát kelljen igénybe venni hatóságilag megállapított árák mellett. A veszprémi járás főszolgabírája lelkes hangu felszólítás kíséretében küldte meg a miniszteri intézkedés vonatkozó részét a járásba. Az alispáni hivatal pedig most gyűjti a rendelet értelmében bekért jelentéseket. Mikor minden együtt lesz, a jövő hónap első napjaiban központi értekezletet tartanak a további gazdasági irányu teendők megbeszélése végett.

H I R E K.**Hamvazó szerda.**

(Dr. L.) Az idén nem volt táncos, melodiás farsang, tehát a nagybőjt komolysága sem vágott olyan kontrasztal az életbe: és mégis az idén valahogy jobban érezzük a hamvazó szerda misztériumát. Mely port hint a homlokra s azt mondja: emlékezzél meg ember, hogy porból lettél és a porba térsz vissza. Az emberiség története a tövisseket és bojtortjánt termő pusztán ennék a mottónak a jegyében kezdődött s a nagy világbirodalmak hangos lakomáinál sokszor megjelent a titkos kéz, a titkos írást a falakra, a szivekbe égetve.

A családi fészek melege, a civilizáció biztosította kényelem finoman elkendőzi ezt a dermesztő igazságot, mely minden emberi alkotás mögött ott lappang, mint a tüdőbeteg arcának rózsái mögött a gyilkos kór. Az idén az emberiségnek nagy hamvazó szerdája, kemény nagybőjtje van. A lepellezett átok keresztül tört a fátyolon, elnémitotta a muzsikát, a szemek a távolba révedeznek. Mintha újra hallanók a pusztán az átkozott ember vad keserveit, gyilkos testvér botja zuhanását, Prometheus halhatatlan kinját. Az élet, az emberi viszonylatok kijózanítóan rideg perspektívákban tárulnak elénk, a modern életnek nagy kincsei rémesen devalválódnak.

A bálteremekben sebesültek, ragályos betegeket ápolnak az irtalmas szívek. A szívünkhöz, a mi érzékeny emberies szívünkhöz erősen szól ez a nyomoruság. Csak a lelünkbe is bevilágítson, rávilágítson a mi eltörlődött értékelésünkre, amelyek, valljuk meg, kicsiben letűrköztek azt az őnzést, azt a hatalmi vágyat, azt a kíméletlenséget, mely felidézte a világra ennek a nemzeteket tépdéső háborúnak szellemét. Memento homo! És kezdjünk a romok, a pusztulás felett egy új, szebben átgondolt, jobban megalapozott, erősebb békéjű életet.

— **A nagybőjti szentbeszéd.** A mult pénteken kezdődtek meg a székesegyházban a nagybőjti szentbeszéd. Az idej nagybőjti szónok *Littor* Ferenc dr. teológiai tanár. A szentbeszédet *d. u. 6 órakor* kezdődnek, utánuk rövid ajtatossággal.

— **A vármegyéről.** A vármegyei állandó választmány f. hó 27-én ülést tart, melyen előkészítik a tavaszi közgyűlésen tárgyalás alá eső ügyeket.

— **Kitüntetés.** Öfelsége a király *Guilleaume* Árpád őrnagynak a hadidiszitményes 3 oszt. vas-koronarendet adományozta.

— **Katonai kinevezések.** Király öfelsége nagyváradi *Istvánfy* Miklós őrnagyot alezredéssé, *Pillitz* Antal dr. százados hadbíró és őrnagyhadbíróvá nevezte ki.

szalma között. Csak akkor mozdult meg, amikor odahaza levették.

— Könnyű ez a hordó, mondja az egyik, aki vendég volt.

— Biz az nincsen egy hektó! mondja a másik, a szállóságza.

— Mégis csak nagyon könnyű!...

— Nem ette meg a f... e!

— De bizony megette...

Nézik, emelik, felnyitják, szagolják, de biz a bor eltűnt. Mind egy cseppig! Az öreg vigyázók elfogyasztották. Csak ugy kézből, hordóból iván.

— Kedves komám, ezt megitták, vélekedik a gazda, mogorván, boszusan.

— Dehogy! Csak megőrizték! bizonykodott a vendég s fuldoklott a visszafojtott kacagástól, amely végre is kitört s a gazda — mit is tehetett mást — kontrázott hozzá.

— **A kaposvári kath. körből.** A kaposvári kath. kör febr. 7-én közgyűlést tartott. Az igazgató jelentése s a számadások elfogadása után tisztújítás volt. Vil. elnök lett: Somssich Béla gróf, vil. alelnök: Csonka Elek dr. ügyvéd, egyh. elnök: Zimmer József dr. prépost-plébános, egyh. alelnök: Gréber Gyula hitoktató, igazgató: Eperjessy József, pénztáros: Lengyel Benő, háznagy: Baraius László, ügyész: Forgách György dr., helyettes főtitkár: Wache Ernő, titkár: Pozsgay Sándor, könyvtárosok: Holda Antal és Beke József. Választott még a kör harminckétféle választmányt is.

— **Hadifogoly.** Nagy Ferenc, zalagógnafai kántortanító felől aug. óta nem érkezett hír a harc-térről. Már családja, községe elveszettek hitte. Febr. 5-én azonban életjelet adott. Levelet írt az ázsiai Nikolosk—Ussuriskból. A levél dec. 29-én kelt s így még abból a nagy távolságból elég rövid idő alatt ideérkezett s meghozta a hírt, hogy az elveszettek hitt tanító orosz hadifogoly.

— **Missió Kisbárapátiban.** Báthora József és Heindl Vilmos lazarista atyák január végével igen sikeres nyolc napi missiót tartottak Kisbárapátiban. Az apátiak örömmel fogadták az atyákat, akik minden ünnepeltetés kerülésével érkeztek hozzájuk. Folyt a lélekmentés munkája egy héten át. Gyónatás, leiki tanácsok adása, szentbeszéd volt a rendes program. Ezen kívül ájtatosságot tartottak templomi ünnepséggel a gyermekek részére. A rendes szentbeszéd-témákon kívül az ugynevezett állapotbeli köteleességekről is szó esett. Az egész község, de meg a vidék is elismerésre méltó buzgósággal vett részt a missióban. Nemcsak meghallgatta az atyák beszédeit, de igénybe vette munkájukat is. A nép szeretete és halája kísérte a távozókat. S azóta a hívek a jelszava, amit a missió alatt fogadtak, t. i. „Mentsd meg lelkedet“!

— **Jótekonyság.** Egy magát megnevezni nem akaró urinő 5 koronát küldött szerkesztőségünkhez azzal a kéréssel, hogy adjuk át Michola János megakult katonának. A gyűjtést Michola részére Bakos Kálmán helybeli kereskedő vezette, akinek a pénzt átadtuk. A zászlóaljparancsnokság révén ő fogja az adományt az illetékes kezébe juttatni. Elismerésünket fejezzük ki a nemesszívű adakozónak.

— **Ovodások énekei.** A vallás- és közoktatásiügyi miniszter rendeletet adott ki, hogy az ovodásokat csak kisebb dalokra tanítsák. Megbizta egyuttal Hack N. Lajos országos felügyelő, hogy utazásai alkalmával az ovodákban is figyelje meg az énektanítás mikéntjét. A miniszter utasította az ovónőket, hogy tanítógyűlések alkalmával külön ovónői osztályban az énektanítás módjait is vitassák meg s a szükséghez képest az országos felügyelőt is hívják meg, hogy őket a szükséges utmutatással ellássa.

— **Iskolaépítési államsegély.** A kultusz-miniszter a balatonbuzsoki, bódei és tótvásonyi iskolák építésére kért államsegélyt most nem utalta ki, hanem utasította a kir. tanfelügyelőt, hogy a háború befejezte után a kérvényeket újra terjessze be, amikor határozni fog az építési államsegély nagyságáról.

— **Régi kívánság teljesedése.** Zalavár-megye alispánja megkérte Veszprémmegye közönségét, hogy a Felsőrs-Almádi között építendő régóta sürgetett vicinális közut terveit és költségvetését az államépítészeti hivattal készíttesse el. Így mindazok óhajta, kik az ut elkészültét rég kívánták a megvalósulás stádiumába lép.

— **Tanító a háboruban.** Tagadhatlan, hogy a mai nagy idők szelleme a legtöbb embert anyagi és erkölcsi erőfelfejtésre sarkalt. Rut, bántó ellenfete ennek a vagyonhajhászás, a többhöz ragaszkodás, amikor igen-igen soknak kenyér is alig jut. Az egész ország megborad a lelketlen itt élő s az idegenből ide menekült kintzásoktól, akiknek büns őzimeit nap-nap után élénk tárja a fővárosi rendőrség. Olyan jól esik, hogy az ily brutális megbántások mellett kedves, szép dolgok is vetődnek elénk, hogy szemünk észrevétlenül csömmört ne kapjon a csunya jelenetektől. Ilyenről hozott hírt egy tábori levelezőlap Zdonobiceből. Csonka Ernő írja, a paloznakiak kántortanítója, aki a porosz seregekkel küzdő magyar táborban harcol. Dehát esténként van egy kevés ideje. S mit csinál ilyenkor? Analfabétákat oktat. Egyiket most tanította meg 11 nap alatt a kisbetűkre s mint írja, már csak az írás gyorsabb gyakorlása s a nagybetűk ismerete van hátra. Azután a Schidlöf-féle német-magyar fűzetorozatot kéri, hogy a németet gyakorolhassa. Kicsi dolog biz ez, de nagyon szép dolog. Mekkora buzgalom, hivatászeretet az, mely a lövészárókban is ébren marad. S mekkora lelkinyugodtság az, amely a tüzek záporosója után is a műveltség terjesztésére gondol. S teszi ezt az egyszerű, szürke néptanító!

— **Laktanya építése Nagykanizsán.** A hadi kormány egy-egy zászlóalj elhelyezésére laktanyát épített Nagykanizsán. A laktanya pavillon-rendszerben, nyolc legénységi épülettel fog épülni. Az új laktanya építésére szűkebb versenyt tartott a pozsony hadtestparancsnokság, amelynek alapján a nagykanizsai laktanya építését Merbl Andor temesvári építész nyerte el. A hadi kormány Pozsonyban és Győrben is épített laktanyákat a nagykanizsaihoz hasonlóan tervezettel.

— **Pápai hírek.** Folyó hó 17-én volt Pápa városa új képviselőtestületének alakuló ülése. Az ülésen Véghegy Kálmán vármegyei főjegyző elnököl, buzdítván a városatyákat, hogy a város érdekében ujjalt erővel, a régi hagyományok nyomán közremunkálni iparkodjanak. — Az alakuló ülés után Mészáros Károly polgármester elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartottak az építészeti szabályrendelet első szakaszának módosítása tárgyában.

— **Termelők figyelmébe.** A m. kir. földmivelésügyi miniszter a gazdák érdekében jó burgonyatermesztől lehetőleg gondoskodni kíván. Ennek érdekében a vármegyei főjegyző értesítette a községeket, hogy kinél és mennyi burgonyavetőgumó szerezhető be. Aki a fentemlített burgonya vetőmagból venni óhajt, szándékát a községi előjáróságnál az igényelt burgonyamennyiség minden métermázsája után egy korona előleg befizetése mellett jelentse be. Az illető az előleg befizetett összegről elismervényt kap. Egy-egy jelentkező öt métermázsánál több burgonyát nem kaphat. A burgonyavetőgumó kedvezményes ára a fiókszaporítótelepen átvéve, métermázsánként hat korona, melyből egy korona a jelentkezésnél, öt korona pedig a burgonya átvételénél, illetve azt közvetlenül megelőzőleg fizetendő le a községi előjáróság azon tagjának, ki a községi pénzek átvételére jogosított. A befizetésekről a fél mindenkor nyugtat kap.

— **Földbirtokosaink figyelmébe** ajánljuk dr. Keleti és Murányi cégek mai hirdetését, mely a tavaszi vetés és az idej aratás érdekében fontossággal bír.

— **A ravasz huszárló.** Egy nagykanizsai tiszt beszélt a következő kedves esetet: A kárpáti harcokban történt, hogy egy huszárvonunk eltűnt. A gazdája lebukott róla, a ló tovább vágatott és nem láttuk többet. Egy hét mulva éjfel az előőr-sők vidám nyerítést hallottak. Az elveszettek vélt ló jelentkezett és szemelláthatóan örült, hogy sikerült visszatalálnia hozzánk. De még hozott is valamit: a hátán egy orosz géppuskát. A ló az oroszokhoz tévedt, akik bizonyára megörültek neki és nyomban beosztották a géppuskához. Nem számítottak arra, hogy a ló ott fogja hagyni őket és drága terhét egyenesen mihozzánk hozza. Így történt, hogy nálunk a hadizsákmányból egy ló is kivette a maga részét. De van is azóta becsülete: úgy ügyelnek rá, mint egy generálisra.

— **Nem emelnek fizetést!** A somogyi megyei gazdaértekezlet elhatározta, hogy a háború folytán bekövetkezett nehéz gazdasági és pénzügyi helyzet miatt a február 24-én kezdődő szegődéskor a cselédek bérét s a részes aratók és részes cselédek

járandóságát nem emelik. Somogyvármegye alispánja ezt a többi között így indokolja: „A mostani komoly időkben, amikor az ország súlyos megpróbáltatásoknak van kitéve, semmiféle téren nincs és nem lehet helye a fizetésjavításra irányuló törekvéseknek“.

— **Kukoricát vesznek.** Az országos gazdasági bizottságot a m. kir. miniszterium 610. számú rendelete felhatalmazta, hogy folyó évi március 1-ig az önként jelentkezőktől megvett tengeriért a magánforgalomra nézve hatóságilag megállapított legmagasabb áraknál többet, nevezetesen közönséges és lófogu vagy kevert tengeriért mm. 27 koronát, a cinquantin, florentini, putyi és fehér gömbölyű tengeriért mm. 30 koronát fizessen. A megvett tengerit az eladó egészséges minőségben időszakilag száraz morzsolt és rostált állapotban a rendelkezésre adott zsákokban vagy esetleg nyílt fuvarban a legközelebbi vasuti vagy hajóállomásra szállítva akkor tartozik átadni, mikor erre felhívatik. A tengeri ára az átvételkor készpénzben azonnal kifizetetik, készpénz fizetés nélküli a tengerit az eladó nem köteles átadni. Minden eladó köteles akkor, amikor tengerije már száraz és szállítható, a községi előjáróságnak ezt azonnal szintén bejelenteni. Ha az átvétel április vagy május havában történik, a vételárhoz a közönséges és lófogu vagy kevert tengerinél havonként egy korona, egyéb tengerinél havonként 50 fillér többlet jár az eladónak.

— **A bor meg a fodormenta.** Ismét Balatonalmádirtól szól az ének. Első termését szűretelte az új szőlőtulajdonos. Feltette, mint hűséges anya az elsőszülöttet. A hordókat majd hogy nem úgy fordította ki, hogy tiszta - voltukról meggyőződjenek. A murci jó is lett. Nagyon jó. Jobb, mint a közeli szomszédé, aki ezt röstellte. A fejteskor pedig megessett — az is, hogy már kevés bor került fejtesre, meg az is, hogy a hordó kissé szagos volt. A gazga trémázott, hogy mit csináljon. De hisz itt van a szakértő szomszéd. A tanács elhangzott: a hordót fodormentával kell kiforrázní. Szag ellen illatot! Jó erős illatot. Nem is lesz az rossz! A gazda tehát forrázott, majd fejtt s egy hét mulva, mikor a bort kóstolták, mindnyaján hanyat vágódtak az erős fodormenta buktól... Azóta, ha valakit Almádban egy kvaterkával megkínálnak, ivás előtt kérdezi:

— Nem fodormentás?!..

A háboru krónikája.

Február 14. Kelet-Poroszországtól egészen le Bukovinaig mindenütt hátrálni kénytelen a nagy orosz sereg. A Dukla-szorosnál már ritkább az orosz támadás. Höfer altábornagy jelentése a galíciai határon és Bukovinában való nagy előrehaladásunkról ad hírt. A mostani harcokban foglyul ejtett oroszok száma 29.000. Szövetségesünk támadása Kelet-Poroszország határán szerencsésen halad tovább. A Visztulától jobbra a németek Racionz irányába hatolnak előre.

A tengerparton a németek ellen élénkebb tevékenységet fejtenek ki az ellenséges repülők, de katonai nézőpontból nem tudnak kárt okozni. A németek amerikai gyárakból származó lövedéket találtak francia részen. A visszavert francia támadások révén szaporodik a németek foglyainak száma.

Február 15. A Dukla-szakaszon, az Erdős-Kárpátokban, Galícia délkeleti részében és Bukovinában mindenütt visszaverjük az oroszokat. Nagyszerűen harcoló csapataink vitélül támadnak és fontos pozíciókat hódítanak el az oroszoktól. A tegnapi harcokban ismét 970 embert fogtak el derék katonáink. Szövetségesünk a keletporoszországi határ vidékén sikeresen operál és a Visztula jobb partján előbbre jutott Racionz felé.

A mai német hivatalos jelentés a németek újabb előrehaladásáról ad hírt. A német csapatok a Vogezekben két helységet rohammal elfoglaltak. Más helyen is tért hódítottak és mindenütt foglyokat ejtettek.

Február 16. A hivatalos jelentés ma Galícia délkeleti részében kivívott sikerről számol be. Itt elfoglaltuk Nadvornát és az ellenséget visszanyom-

tuk Sztaniszlau irányába. Szövetségünk nagy sikerrel harcol a kelet-porosországi határ vidékén. Az ellenséget mindenütt visszaveri és gyorsan üldözi. A Visztula vidékén a németek megszállották Racionzot.

A mai hivatalos jelentés is német sikerről és francia kudarcról ad hírt. Yperntől délre a francia hadállás kilencszáz méter hosszú részét foglalták el a németek. Az angol flotta újból bombázta a belga partokat. Elzászban egyre hátrább szorítják a németek az ellenséget.

Február 17. Orosz-Lengyelországban és Nyugat-Galiciában az általános helyzet nem változott. Csak tüzérési harc volt.

A kárpáti arcvonalon hevesen harcolnak. Az oroszokat a szövetségesek állásai ellen intézett több nappali és éjjeli támadását, az ellenségnek nagy veszteséget okozva, visszavertük és 400 oroszot elfogtunk.

Bukovinában a hadműveletek kedvezően alakulnak. A Szereth-vonalat átletük. Az oroszokat folytonos ütközetek között a Pruth felé visszaszorítottuk.

Kolomeától délre nagyobb harc fejlődött. Itt tegnap több mint 500 oroszot foglyul ejtettünk.

A németek kedvező eredménnyel folytatják a vert orosz seregek üldözését.

Február 18. Az oroszokat újabb vereség érte. Tegnap délután nagy küzdelem után hősiessé küzdő csapataink elfoglalták Kolomeát. A Pruth hidjának elpusztítását megakadályoztuk. 2000 oroszot elfogtunk, több gépfegyvert és 2 ágyút zsákmányoltunk. A kárpáti szakasról, ahol makacsul tovább folyik a harc, újabb 4040 foglyot szállítottunk el. Szövetségünk sikerrel tovább üldözi a vert orosz sereget. Az elfoglalt Plock-Racionz arcvonalon makacs harc fejlődik.

Divat-értesítő!

Tisztelettel felhívom a n. é. hölgyközönség szíves figyelmét, hogy **a tavaszi elegáns felöltő- és kosztüm-lapokat Berlinből és Budapestről** beszereztem. Tekintve a husvétii ünnepek közeledtét, méltóztassanak a szükséges ruhákat minél előbb megrendelni, hogy kellő időre és akadálytalanul elkészülhesseuk. Megérkeztek a tavaszi **divat[szövet kollektciók]** szép és finom szövet, bársony és és plüss tartalommal, mely az árak emelkedése folytán, a minőséghez képest megfelelő olcsó áron szerzhető be.

Cégemnél a legsikkesebb szabásu

és elegáns, finom izléssel kiállított ruhák, felöltők, teljes kosztümök, plüss, bársony, selyem és szörmekabátok, minden szabás és fazon kiállítás terén a legmagasabb igényeknek megfelelően készíttetnek, mely szerint a n. é. hölgyek teljes bizalmát kérve, mielőbbi számos rendelésüket várva.

Vidéki hölgyek 1 napon 2-szer lepróbálhatnak bármilyen ruhadarabokat. Hölgyektől hozott szövetekből ruhák jutányos áron készíttetnek. Fazonjál 36 K-tól feljebb.

— Gyors és pontos kiszolgálás. —

Teljes tisztelettel:

PAÁL LAJOS (volt bpesti elsőrendű szabász)
női divatüzlete, Károlyi-utca 10. sz. sz. Veszprém.

A német-francia harc téren tegnap nagy volt az ellenfelek tevékenysége. A szövetségesek különböző helyeken szivós harcot kezdtek, de mindenütt kudarc érte őket. Az angolok közül is, a franciák közül is sokan fogságba jutottak.

Konstantinápolyi jelentések szerint Kaukázusban a harcok nagy területen ismét megkezdődtek. Az utóbbi időben havazás és hóviharok szinte lehetetlenné tették a hadműveleteket. Híre jár, hogy a törökök offenzívát kezdtek.

E hónap 15-én egy török csapatkülönítmény előrenyomult Korna felé. A török csapatnak sikerült megközelítenie az angol ágyunaszádok állomáshelyét. Az angol őrcsapat, valamint az ágyunaszádok jelentékeny veszteségek után visszavonultak. A törökök két ágyút és nagymennyiségű hadiszert zsákmányoltak. Az ottománok vesztesége csak három halott és néhány sebesült volt. Az ellenség a kornai erődítmények mögé menekült.

Február 19. Bukovinából teljesen kivertük az oroszot. Csernovicot is elfoglaltuk. Az oroszok az orosz terület felé vonulnak vissza. A kárpáti heves harcban az ellenség nagy veszteségével visszavertük minden támadást. Szövetségünk üldözi a vert orosz sereget. A Plock-racionz harcban is vereség érte az oroszot. A minapi nagy győzelemmel 64.000 fogoly, 71 ágyú, több mint 100 géppuska, 150 teli lövészerkecs és sok más hadiszert jutott a németek kezébe.

A Pyreneusok körül.

— Irta: Zsigmond János. — 13

A szálladók és pensiók étermein kívül ott vannak a nagyszámú étkezdélységek, melyek mind kisebb-nagyobb fényvel és kényelemmel vannak berendezve, áraik különbözők, de általában mindenki megtalálhatja a magának való helyet, ahol jól és jutányosan is étkezhet. Ahol a kínálat ilyen nagy, ott lehet is válogatni bőven. Aki szerényen akar élni, azt is megteheti és lakással és étkezéssel együtt napi 20 frankkal kijöhet még télen át is. Nem is a drágaság viszi itt el az ember pénzt, hanem a fényűzés és a játékszenvedély. Nizzában ugyan szerencsejáték olyan értelemben nincsen, mint a szomszédos Monte-Carloban, de csak percek keirenek és a villanyossal ott lehet Monte-Carloban bármikor és amíg pénze megengedi, akadálytalanul hódolhat szenvedélyének.

Nizza is ősrégi hely, akárcsak Monaco. Ezt is még Kr. előtt 350. vagy már 537-ben alapították Nikaea néven és mint főnőciát, majd mind görög gyarmat szerepelt ezen a néven, amely névből a mai neve is származott. Alapítók Nizzának is olasz, melynek egy része a régi provencáli nyelvnek egy tájszóla szerint beszél, az ó-város munkásosztálya tiszta olasz. Francia lévén a hivatalos nyelvi, a legtöbb ember az olasz mellett a franciát is beszéli. Franciaországhoz 1792. óta került, de 1814-ben a savoyai hercegségből lett szárdinai királysághoz került vissza, míg nem 1860-ban újra Franciaország lett. Szülőhelye a híres francia tábornagnak, Massénának s ugyancsak itt született a nagy olasz szabadsághős Garibaldi József is.

Az észak felől környező hegyek mint valami köpennyel takarják el, úgy hogy száraz meleg téli levegője miatt betegek és üdülők egyaránt sikerrel használhatják éghajlatát. A hőmérő télen át rendszerint 5—8 Celsius fokkal mutat többet, mint Párisban, zérus alá ritkán száll; középhőmérséklet 15.7 C. fok, télen 8.9, nyáron 22.2 fok. Általában három zónát különböztetnek meg a városban és vidékén a különböző betegeknek megfelelően: a tengerpart, a sík és a halmos rész. A tengerpart tavasszal szeles, a sík és a szárazföldi és tengeri szelek váltakoznak, a halmos részekben van a pormentes tiszta levegő.

A betegek kivül nagy tömege található itt az egészségeseknek, akik a tél zordosága elől menekültek ide különösen Európa középső és északi részeiből. Az esős időszak után kezd a város igazán megélni. Az igazi idény januárban kezdődik a lóversenyekkel, folytatódik a farsangvégi nagyszerű ünnepségekkel és befejeződik április elején a regattaversennyel.

Találkozóhelye Nizza a művelt világ vagyonos osztályának, akik itt nagyon szépen megértik egymást és megírnak egymás mellett — béke idején. A mostan folyó háború minden valószínűség szerint még a béke létrejötte után is éretetni fogja hatását és kell bizonyos idő hozzá, míg a fölkorbácsolt hullámai a szenvedélyeknek annyira elsimulnak, hogy feledve legyen a múlt és újra békességesen éljenek egymás mellett azoknak a nemzeteknek a fiai, akik még az imént is véres háboruban álltak egymással szemben. Erre lehet is alapos remény, mert a háborukat nem a népek szokták kigondolni és megindítani, hanem azoknak a vezetők. A népek maguk akarva-nemakarva belesodortak a háború folyamán a szenvedélyek árába és egyelőre ellenségszámba veszik annak a népek minden egyes egyedét, amellyel alkalmaslag háborút viselnek. Ez a lelki állapot azonban nem sokáig szokott tartani, hála a kultúra hatásának és az emberek újra előveszik a jobbik eszüket és szívüket, különösen az utóbbit és megszűnnek egyénileg gyűlölni azokat, akikkel mint egyedekkel semmi bajuk sem volt. Így lesz majd itt az „azur-partok” enyhe vidékein: a német, az angol, a francia, a magyar és az orosz gazdag világ megint majd békében fogja élvezni egymás mellett az élet örömeit, mint tették eddig és milliókat fognak elkölteni megint ott, ahol eddig is annyit elköltöttek.

Mikor utunk a Rivierán át vezet és a természetnyújtotta és emberalkotta szépségben gyönyörködünk nem szabad a jelen sok szép látványja mellett a régi időről sem megfeledkezünk. Nem szabad, mert a jelenkori Riviera ismerése még nem nyújt teljes képet magáról a Rivieráról. A róla alkotott képtünk akkor lesz teljes, ha a jelent a múlttal kapcsolatban nézzük. Még a jelent is tisztábban látjuk és jobban megértjük, ha a multat is segítségül hívjuk a jelen megismeréséhez.

Alig van Európa területén föld — a görög-római világ egykori megszentelt helyeit kivéve — melyhez az emberi kultúrának régebb, igazibb emlékei fűződnek, mint Dél-Franciaország partjait, az „azur-partok” vidéke. A már eddig említett helyeken kívül Marseille, Toulon már a főnőciák idejében kulturális központok voltak, még inkább azzá lettek a görögök gyarmatosítása után. Hamisítatlan görög élet folyt itt sok századon keresztül, úgy hogy kulturális tekintetben már az ó-korban ott voltak, ahol ma vannak.

A főnőciák és görög gyarmatosítást nagyban elősegítette az a körülmény, hogy magas hegyek védtek az északi barbárok ellenében a partmenti lakosokat. Ma a hegyeket az északi hideg ellen tekintik természetes védelmi vonalnak, az ó-korban ellenben az emberek durva támadásai ellen képeztek védelmet a művelt világ számára. Mert itt valóban már az ó-korban fényes görög világ élte le idejét sok századokon át, míg tőlük északra a hegyeken túl barbar világ terült el. A sok öböl, a sok kikötő mind a tengerre utalt a görög világot, keresnivalója a hegyeken túl nem volt és ha onnan felől támadás érte, könnyűszerrel menekülhetett mindenestül a kikötőkben készen álló fűrgő hajókra.

Sajátságos véletlen, hogy a mai Riviera folyde minden időben annyira dédelgetett föld volt úgy az ember, mint a természet által. Az ó-kor legműveltebb népei, főnőciák és a görögök kitüntették az által, hogy állandó tartózkodási helyükké tették; a legújabb korban pedig a művelt világ születési és birtok-arisztokráciaja tünteti ki azzal, hogy legkedvesebb tartózkodási helyévé teszi. Szóval a legrégebb és legújabb kulturális világ egy részének találkozási helye a Riviera és marad is még minden valószínűség szerint beláthatatlan időkig.

Marseille.

Marseille már nem teli szórakozó- és üdülőhely, mint a Riviera eddig említett helyei, hanem élénk kereskedő város és nagyságra Franciaország második városa. A 19-ik század elején még 100 ezer lakosa sem volt, míg ma meghaladja a félmilliót.

Ezt is még 600 évvel Kr. e. alapították Massalia néven a kisázsiai Phokaa görög lakosai. Lakói már a legrégebb ó-korban a tenger uraiként szerepelnek, mikor a karthagoiakat Korsikánál legyőzték és mint a rómaiak szövetségesei őket Galliába hívták (153 és 125. Kr. e.), ők alapították a szomszédságában a leg-

szébb déli növényekkel teli városokat, mint Albiát (ma Hyères), Antipolist stb, mint az itteni görög világ kulturális középpontjait. Meglehet, hogy alapjában az ő kezeik műve az itteni dusan viritó délszaki növényzet is, ők lehetnek annak ide plántálói telepedéseik alkalmával. Hogy tényleg görög kulturális középpont volt Massalia, azt az is mutatja, hogy az itten divó művészeti irány a görög világban mindvégig elismert és tisztelt volt. Az atheni Parthenon építéséhez meghívtak egy massaliai szobrászt. A görög kultúra terén elért hírnevét megtartotta Massalia még a római császári korban is.

Julius Caesar 49-ben Kr. e. elfoglalta, de tisztelettel és kímélettel bánt vele. Tacitus említi, hogy apósa Agricola a görög bölcselőtbe itt avatott be, amit különben a rómaiak rendszerint Athénben szoktak megszerezni. A kereszténység is hamarosan gyökeret vert a városban. A római birodalom bukása után a város 414-ben a nyugati gótok kezébe került, majd a frankok lettek urai, később az Arelat királyságához került, majd a X. században a szaracénok pusztították el. Utána önálló lett, mignem Anjou Károly a Provence örökösnojának férje 1250-ben Franciaországhoz kapcsolta. Ezután is még sokáig megtartotta a város előjogait, mignem XIV. Lajos francia király azoktól megfosztotta.

A francia forradalom idejében a város magáévá tette a forradalom elveit és mikor a marseille-iek Párisba vonultak, ők énekeltek először nyilvánosan azt a forradalmi dalt, mely azóta róluk marseillaise-nek nevezetik. 1899-ben ünnepelte a város 2500 éves fennállását.

Algeria elfoglalása (1830.) és a szuezi-csatorna megnyitása (1869) után Marseille kikötője új jelentőséget nyert, míg újabbán Triesttel és Genuával kell versenyeznie a Földközi-tengeren az elsőségért. Így is a világ jelentékeny részével élénk kereskedelmi összeköttetésben van: Oroszországból, Északafrikából, Törökországból, Indiából, Északamerikából gabonát, Kinából cukrot, Braziliából kávét, borsot, kakaót stb. visznek be nagy mennyiségben. Ipara ennek megfelelően fejlett.

IRODALOM.

* A „Borromeus“ hitkönyvkiadó folyóirat (Győr; évi előfizetése 8 Kor.) legújabb füzeté bőjt vasárnapjaira és ünnepeire közöl igen tartalmas, szépen kidolgozott szentbeszédeteket, amelyekben üges kapcsolatok, megható vigasztalást nyújtok, vannak a háborúval. A hét szentségről mint a lelki élet forrásáról s táplálójáról kitünő beszéd-sorozatot fejez be a nagybőjt-re. Melegen ajánljuk minden lelkipásztornak.

Anyakönyvi kivonat.

— 1915. február 9-től 20-ig. —

Születés.

Gelencsér János és Simon Mária halvaszületett fia. — Zalai Antal szabósegéd és Szilvádi Mária fia Antal r. k. — Derencsér Gyula kocsis és Szabó Erzsébet halvaszületett fia. — Tóth Gábor villamosvezető és Berdó Teréz leánya Irén r. k. — Velyi Ferenc uradalmi ellenőr és Pakrócz Irén fia György r. k. — Hoffman József gyárimunkás és Szuntheimer Katalin leánya Erzsébet r. k. — Novák Imre kőművessegéd és Keserű Mária fia Sándor r. k. — Jung Sebestyén kisbirtokos és Brenner Anna fia János r. k. — Kis József kőművessegéd és Karsai Julianna leánya Erzsébet r. k. — Hopp Ferenc kéményseprősegéd és Fazekas Katalin leánya Paulina r. k.

Halálozás.

Özv. Majer Jánosné Lasatics Mária 63 éves r. k. — Parrag József napszámos 54 éves ref. — Özv. Jelikó Jánosné Keszler Rozália 81 éves r. k. — Böhm Magdolna 14 hónapos izr. — Nagy Irén 19 hónapos r. k. — Szabó János 11 hónapos r. k. — Füst Istvánné Fránik Franciska 55 éves r. k. — Márki Imre szegényházi tag 83 éves r. k. — Burdon István 20 hónapos r. k. — Kocsis János molnármeister 48 éves r. k. — Özv. Banthauer Gáspárné Mencez Julianna 75 éves r. k. — Korinek Anna 12 hónapos r. k.

Házasság.

Az elmúlt héten nem kötötték.

Fogászati műterem

Veszprém, Rákóczi-tér 22. sz. Telefon 49. Inter-urbán

Wellner Gyula

regi jóhírű fogászati műterme. Rendelkezésre áll az összes fogászatba vágó műveletekre.

Foghuzás, fogtömés, műfogak, fogsorok.

A szájpádítás nélküli műfogak speciális készítője.

Számtalan elismerő levél.

Tanítóknak kedvezmény.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság

veszprémi főügynöksége elfogad tűz-, jég-, betörési, bal- eset, szavatossági, élet- és járadék-biztosításokat.

A társaság a legrégebb és legnagyobb magyar biztosító intézet; — biztosítéki alapjai meghaladják a 210 millió koronát s így minden tekintetben a legnagyobb biztonságot nyújtják.

Irodai helyiség: Szabadi-utca 3. sz. földszint. Képviseli: SÜLY LÁSZLÓ.

Országos érdekek

hogy az idejé termés fényesen sikerüljön, kötelessége tehát minden földbirtokosnak a tavaszi vetést idejekorán kártevés ellen megvédeni. A vetőmagnak ellenségei a varjúk, egerek, hangyák és az üszög, melyek ellen biztos védelmet nyújt a kitünő

CORBIN

csávázó-szer, mely 8 év óta bevált, miként azt tudományos intézetek, valamint gyakorlati gazdák alapos kísérletei hitelesen bizonyítják. A Corbin nem befolyásolja a vetőmag csirázó képességét! Buza, rozs, árpa, zab, kukorica, répa, kender konyhavetemény stb. magjainál alkalmazható egyaránt kitünő eredménnyel. **A jelenleg drága kékkövel való csávázás, mely csak üszög ellen véd, teljesen elmaradhat.**

Megrendelések idejekorán lehetőleg azonnal eszközleendő, mert a vasuti szállítási számos vonalon akadályos jár.

Rögtön küldünk árajánlatot, (igen egyszerű) használati utasítást és bizonyítvány-másolatokat érdeklődőknek.

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára Ujpesten.

Főelárusító: Oswald István Siófok.

Vasuti menetrend.

Vonat indul Veszprémből.

Alsóörs felé	
Városi állomás	Honvédlaktanya
Reggel 4 ó 24 p	4 ó 29 p
Délelőtt 9 „ 44 „	9 „ 48 „
Délután 4 „ 57 „	5 „ 01 „
Délután 2 „ 06 „	2 „ 11 „

Czellődömök felé

Városi állomás	Jutas
Délelőtt 10 ó 10 p	10 ó 50 p
Délután 2 „ 47 „	3 „ 36 „

Székesfehérvár felé

Városi állomás	Jutas
Reggel 4 ó 05 p	4 ó 44 p
Reggel 7 ó 05 p	7 „ 27 „
Délután 4 „ 08 „	4 „ 38 „

Győr felé

Városi állomás	Jutas
Éjjel 3 ó 05 p	3 ó 23 p
Délelőtt 10 ó 10 p	11 „ — „

Dombóvár felé

Városi állomás	Jutas
Reggel 7 ó 05 p	7 ó 37 p
Délután 2 „ 47 „	3 „ 45 „

Vonat érkezik Veszprémbe

Alsóörs felől	
Honvédlaktanya	Városi állomás
Reggel 7 ó — p	7 ó 04 p
Délután 4 „ 03 „	4 „ 07 „
Délután 12 „ 56 „	1 „ — „
Délután 7 „ 41 „	7 „ 46 „

Czellődömök felől

Jutas	Városi állomás
Reggel 7 ó 20 p	7 ó 55 p
Délután 4 „ 25 „	4 „ 55 „

Székesfehérvár felől

Jutas	Városi állomás
Délelőtt 10 ó 39 p	10 ó 55 p
Délután 3 „ 28 „	4 ó 55 p
Este 10 „ 32 „	10 „ 53 „

Győr felől

Jutas	Városi állomás
Reggel 7 ó 03 p	7 ó 55 p
Délután 3 „ 22 „	3 „ 55 „

Dombóvár felől

Jutas	Városi állomás
Délelőtt 9 ó 01 p	9 ó 35 p
Este 9 „ 41 „	10 „ 53 „

Nagy vagyont érő szörme áru maradt meg a téli idényről, amely most potomon áron kerül eladásra.

Felhívjuk a hölgyközönség figyelmét, okvetlenül tekintse meg.

Gyermekek részére finom minőségű perle trikó garnitúrák (legombolható nadrággal) minden nagyságban. Óriási választék FÉRFI INGEKBEŒ és női fehérműekben. Divatos retikülökből és pénztárcákból állandóan nagy választék van. A legújabb fasonu gallérok, kézelők és divatos nyakkendők

bármily magas izlést kielégítenek.

Igen jutányos árban kapható

Ródlí és Schwaetter

de csak amíg a készlet tart

Rádi István és T^{sa}

cégnél Veszprém, Fő-tér.

HIRDETÉSEK

felvétetnek a kiadóhivatalban.

ROLAND FERENC
orgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépeső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig — pneumatikai rendszer szerint. ORGONÁK átalakítását és hangolását jutányos árban számítom. Iskolák részére HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben készíték. ZONGORÁK javítását és hangolását úgy helyben, mint vidéken a lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.

Bakos Kálmán

fűszer- és csemegekereskedő
Telefon 55. VESZPRÉM Telefon 55.

Ásványvíz nagy raktára!

Ájándlom friss töltésű ásvány- és gyógyvíz nagyraktáramat.

Az összes bel- és külföldi ásványvíz és gyógyvizek állandóan raktáramon vannak. Főraktára:

a szt. Lukács Kristály víznek,

rendkívül kedvelt szénsavas borviz — eredeti porcelándugós üvegekben —

2 lit. 1¹/₁₀ lit. 1 lit. 1/2 lit.

64 fill. 56 fill. 48 fill. 30 fill.

Főraktára: **Salvator** lith savanyúvíznek, **Mohai Agnes,** **Giesshübli,** **Csizi,** **Petánci,** **Calsbadi,** **Marienbadi,** **Preblau,** — **Bikszádi,** **Borszéki,** **Guber,** **Parádi,** **Halli** stb. stb. vizeknek.

KESERŰVIZEK.

A vizeket vidékre szállítva a csomagolás önköltségen lesz felszámítva. Nagyobb vetelnél engedmény, ismételt adóknak előnyár.

Az összes fűszer-, csemege-ásványvíz- és háztartási cikkekről a nagy árjegyzék bárkinek megküldetik.

Alapítottatott 1894-ben

Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig minden néven nevezendő könyvnyomdai munkákat, úgymint: újsíratok, füzetek, könyvek, folyóiratok, árjegyzékek, körlevelek, hirdetmények, falragaszok, évi jelentések, mérlegek, kimutatások, gyászlapok, rovatolt táblázatok, névjegyek, meghívók, eljegyzési és esketési tudósítások, számlák, címkek, plébániák és iskolák részére szükséges mindennemű nyomtatványokat jutányos árakon számítva

Raktáron tartja plébániahivatalok és iskolák részére szükséges mindenféle hivatalos nyomtatványokat, melyek tetszés szerint fűzve vagy bekötve szállítatnak. Hivatalos levélpapírok és borítékok, okmányborítékok mindenféle alakban és színben. Egy- és négyvonalas vizsgalapok, 10 százalék a Tanítók Háza javára. Fizetésmeghagyás iránt járásbíróshoz intézendő kérvény: a) Körtagsági díjjal tartozó hátralékosok, b) a Gondviselés hátralékosai ellen, ivenkint 4 f.

Telefon 61

Veszprémben

Telefon 61